

SZCZĘŚLIWE WIOSKI

UCZĄCE SIĘ SPOŁECZNOŚCI NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEJ ZMIANY

różne kultury, różne problemy i wyzwania małych wiosek, inspiracje, nowe pomysły, czeskie, polskie i galicyjskie dobre praktyki...

DZIEDZICTWO LOKALNE

Lokalne dziedzictwo gra bardzo ważną rolę w budowaniu lokalnej tożsamości. Niestety w dzisiejszym zglobalizowanej, w znacznej części wirtualnej rzeczywistości nie ma dużo przestrzeni do pracy z dziedzictwem lokalnym, do przekazywania wiedzy w sposób, w jaki była przekazywana kiedyś, wokół rodzinnego stołu. Dlatego właśnie inicjatywy, które pomagają nam lepiej zrozumieć miejsce w którym mieszkamy, są tak ważne. Pomagają nam zrozumieć kim jesteśmy, i pomagają nam łączyć sąsiadów.

DZIEDZICTWO KULTUROWE – STARE I NOWE TRADYCJE

łączenie sąsiadów podczas wspólnej pracy

łączenie różnych generacji

budowanie w sąsiadach dumy z ich miejscowości

Wodzenie niedźwiedzia czyli czeski Masopust (Veselá, Republika Czeska)

Stowarzyszenie „Vesela vesnice o.s.” („Wesoła wioska”) po 71 latach odnowiło w wiosce położonej w centralnych Czechach tradycję karnawału. Role poszczególnych masek, scenariusz całego wydarzenia, które odbywa się tuż przed Ostatkami, poznaliśmy z opowiadań świadków historii, z dostępnej literatury i dobrych praktyk obserwowanych w innych społecznościach lokalnych.

Galicyjska Barbórka (Poboado Mineiro de Fontao, Galicja/Hiszpania)

Sąsiedzkie stowarzyszenie mieszkańców Fontao: "A.A.V.V. Minas da Brea" odnowiło tradycyjny festiwal górniczy związany ze świętą Barbarą po 40 latach. W czasach gdy wioska słynęła z wydobywania wolframu festiwal był najważniejszym lokalnym wydarzeniem, dziś jest okazją do przypomnienia historii Fontao i do wzajemnego poznania się i współpracy sąsiedzkiej.

Kaczawskie Warsztaty Artystyczne (Dobków, Polska)

Dolny Śląsk, region w którym położony jest Dobków, jest swoistym tygłem kulturowym, regionem wielu tożsamości, a to dlatego, że zdecydowana większość jego mieszkańców nie ma tutaj swoich korzeni, ich rodziny mieszkają tu od roku 1945. Dlatego właśnie zamiast odnawiać zapomniane tradycje "Stowarzyszenie Dobków" postanowiło wytworzyć nowe tradycje. Jedną z nich jest tradycja regionalnego festiwalu promującego lokalne produkty oraz rzemiosła.

DZIEDZICTWO NATURALNE – ŚRODOWISKO I PRZYRODA

*lepszé zrozumienie otaczającej nas rzeczywistości
odbudowywanie naszych relacji z przyrodą
zrozumienie otaczającego nas środowiska*

Ścieżka edukacyjna (Dobków, Polska)

Dobków jest usytuowany w miejscu o wyjątkowym geologiczno-przyrodniczym charakterze, który sprawia że jest to idealna przestrzeń na praktyczną lekcję geologii. Ta mocna strona była podstawą do powstania ścieżki edukacyjnej. Ścieżki, która jest ważna zarówno dla turystów jak i dla mieszkańców wsi, pozwala lepiej zrozumieć miejsce, w którym żyją.

„Siejemy trawę” czyli wspólna rewitalizacja przestrzeni publicznej (Veselá, Republika Czeska)

Kilka ostatnich lat to głównie promocja indywidualizmu, dbania o „swoje własne podwórko”. Proste wspólne działania takie jak rewitalizacja parku czy przygotowanie domku dla dzikich kaczek (dzięki któremu nie będą je zjadać lisy i koty) to tylko przykłady wspólnych działań, które sprawiają, że zaczynamy bardziej starać się i bardziej dbać o przestrzeń, w której mieszkamy.

DZIEDZICTWO HISTORYCZNE – HISTORIA MÓWIONA

domy, ławki, drzewa, te które otaczają nas współcześnie i te na starych zdjęciach, wszystkie mają „swoją własną historię”, często jedyny sposób w jaki możemy ją poznać to zapytać sąsiadów

Wiejskie archiwum historii mówionej (Poboado Mineiro de Fontao, Galicja/Hiszpania)

„Nowi” sąsiedzi (nowi mieszkańcy) nagrywający starszych sąsiadów. Entuzjaści, którzy robili wywiady o ważnych dla Fontao wydarzeniach. Te nagrania w formie audio stały się podstawą wiejskiego archiwum historii mówionej.

Historyczna gra terenowa (Poboado Mineiro de Fontao, Galicja/Hiszpania)

Interaktywny spacer przez „czasy wolframu”, który pomaga dzieciom i dorosłym zrozumieć historię Fontao. Bezpośrednie doświadczenie pomaga zrozumieć historię dużo lepiej niż fakty i daty z książek historycznych.

Żywa pamięć – ścieżka edukacyjna (Veselá, Republika Czeska)

Spacer przez wioskę, poznawanie historii różnych miejsc, domów, zakątków. Tablice z historiami w kształcie starych okiennych zdobień. Spacerując po wiosce, można poznać jej historię również bezpośrednio z opowiadań świadków, nagranych na odtwarzacz mp3, który można wypożyczyć w miejscowym sklepie, albo przez aplikację online i QR kody.

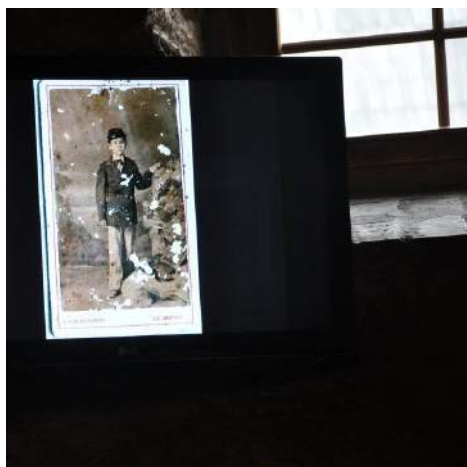
Rekonstrukcja zabytków, wspólne tworzenie miejsc spotkania (Veselá, Republika Czeska)

Stare zniszczone kapliczki, pomniki, rzeźby, które były bardzo ważne dla wcześniejszych pokoleń dziś często straciły już swoje pierwotne znaczenie, ale wciąż mogą nam pomóc lepiej zrozumieć miejsce w którym żyjemy, a jednocześnie stać się miejscem sąsiedzkich spotkań.

Siła rodzinnych zdjęć (Dobków, Polska)

Małe, wręcz symboliczne przedsięwzięcia o wielkim znaczeniu: wystawa starych zdjęć mieszkańców, podczas której sąsiedzi mogą się spotkać, powspominać, porozmawiać, czy też kalendarz w formie „rodzinnego albumu” ze zdjęciami i historiami z naszej społeczności lokalnej.

SAMOORGANIZACJA I PARTYCYPACYJNE PRZYWÓDZTWO

*spotkania, dyskusje, wspólne stawianie czoła wyzwaniom i wspólne świętowanie sukcesów
jak możemy wspierać proces rozwoju społeczności lokalnych? czym jest partycypacyjne przywództwo?
co jest kluczowe dla rozwoju społeczności lokalnej?*

- ❖ regularne spotkania, regularne „powody” do spotkań, przykładowo nawiązujące do rocznego cyklu tradycji i świąt
- ❖ współpraca i komunikacja międzypokoleniowa
- ❖ znaczenie impulsu, lidera, osoby / osób, które wspierają i „wzmacniają” innych, motywując ich do działania
- ❖ rola lidera: znalezienie potencjału w innych i zmotywowanie ich do rozwijania w sobie mocnych stron i talentów
- ❖ kluczowe dla samoorganizacji w ramach danej społeczności lokalnej jest dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna – **symboliczne ławki sąsiedzkie**, które powstały w ramach projektu są miejscem w którym sąsiedzi mogą się „spotkać i porozmawiać”
- ❖ metody, które mogą wspierać samoorganizację oraz efektywne partycypacyjne przywództwo: Open space, Appreciative enquire, Technology of participation

POMYSŁY I DOBRE PRAKTYKI

Pchle targi

Nie te dla kolekcjonerów i „zbieraczy” staroci, ale te sąsiedzkie, gdzie każdy wyciąga ze strychów i piwnic to czego już nie potrzebuje i sprzedaje je za symboliczną złotówkę, albo wymienia za coś co może mu się przydać. Miejsce na „pozbycie się” tego co nie potrzebujemy i być może znalezienie tego co by się nam przydało, a przede wszystkim miejsce dla sąsiadów, żeby się spotkać i pogadać.

Banki czasu

Każdy z nas „coś umie”, każdy może kogoś czegoś nauczyć. Starsza sąsiadka może nas nauczyć piec pyszną szarlotkę, a my w rewanżu możemy ją nauczyć obsługiwać pocztę elektroniczną. Banki czasu pozwalają nam uczyć się nowych rzeczy bez nakładów finansowych, ale za to inwestując czas w to, żeby kogoś innego też czegoś nauczyć. A przede wszystkim pozwalają nam poznać sąsiadów.

Pianina i szachy w przestrzeni publicznej

A gdyby tak czekając na autobus można było zagrać na pianinie, albo posłuchać jak grają inni? Albo w miejscowym parku zagrać z sąsiadami w szachy? „Publiczne” pianina i szachy zaczynają pojawiać się w dużych i małych miastach w różnych zakątkach świata. Nie tylko „urozmaicają” szarą rzeczywistość, ale i są przestrzenią do interakcji, poznania sąsiadów.

